1945 оной январиин
14
ВОСКРЕСЕНЬЕ
№ 9 (4645)
Сэн 20 мунгэн

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБКОМОЙ ба УЛАН-УДЫН ГК-гэй болон БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН

АГИТКОЛЛЕКТИВҮҮДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИДЭ ПАРТИЙНА ХҮТЭЛБЭРИ ХАНГАХА

урят-Монголые сагаангвардее- ... ба интервентнүүдhээ сү- hэнhөө хойшо 25 жэл гүйсэ- ойн урда тээхи социалисти- кэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэ- хэ тушаа уряалhан респуб- ын правительствын ба ВКП(б) обкомой хандалга бэшэт ол агитационно хүдэлмэрие өөрынь hайжаруулхые эри

агитколлективүүд, агитатор- нютагуудтахи партийна ор- ганизацинуудай халуун туhалам- болон хүтэлбэри доро, тус алга бэшэгтэй үргэн нийтэ шадые танилсуулха талаар бэшэ эмхидхэлэй хүдэлмэри байна. Мүнөө ажаүйлэдбэ- предприяти, колхоз, совхоз, болон эмхизургаануудаар хандалга бэшэгэй харюуда хой уялгануудые абаад, со- истическэ мүрысөөндэ бүхэ- коллективэзрээ ба тус бүри- орожо байнад.

йн сэрэгэй үдэрнүүдтэ үргэн э ажалшадые советскэ пат- нэмда хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ й агитаторнууд партийна ор- ганизацинуудта сэгнэшэгүй ехэ ламжа үзүүлhэниинь хэншье э. Агитаторай нэрэдэ хүргэ ээшэ айхабтар хүндэтэй ба усалгатай байна. Советскэ ительство ба большевистскэ иин политикые, мүн мүнөө оршон байдалые арад нии зүбөөр ойлгуулха хэрэгые та политическо-теоретическэ эн бэлэдхэлтэй, эрдэмтэй торнууд бэелүүлжэ шадаха ан тулада агитатор бүхэн н—Сталинай зохёолнуудые. советскэ уранзохёолноодой удые болон газетэ, журнал ые сүлөөтэйл байhан сагтаа жа, гүнзэгыгөөр шудалха этэй.

КП(б)-гэй областной комите- XVIII пленум болбол хүдөө агуудта культурно гэгээрэлэй лмэрине hайжаруулха тушаа hан өөрынгөө шиидхэбэри агитколлективүүдэй хүдэлмэ- мүнөө үеын оршон байдал- таарал дуулан зохилдуулжа өөрынь hайжаруулха гэжэ ба районуудай партийна организацинуудые уялгал байгаа.

э шиидхэбэрине бэелүүлхын э олонхи партийна организа- уд. агитколлективүүдэй хү- лмэридэ үдэр бүри партийна бэри хангажа, тэдэнэй хү- рине ниилээдгүй hайжаруул- шадаhан баримтанууд байна. Жэшээлхэдэ, Хэжэн- аймагай Кировэй нэрэмжэтэ озой партийна эхин ор- ганизацин дэргэдэхи агит- ктивэй 15 агитатор- үдэшэ бүри өөhэдын- участогууд дээрэ гаража газетэнүүдтэ толилогдоhон ба радиогоор дамжуулагдаhан шэнэ шэнэ hонинуудые үргэн нийтэдэ ойлгуулжа үгэхэhөө гадна, hонирхолтой темэнүүдээр элидхэлнүүдые хэдэг ба хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг болоо.

Мүн Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой агитаторнууд өөhэдынгөө хүндэтэ үүргэнүүдые жэшээтэ hайнаар дүүргэнэ. Тэндэхи агитаторнууд газетэ болон журналнуудые уншаад хүдэлмэреэ хизаарладаг бэшэ, харин барандаа үдэшын политhургуулида эдибхитэйгээр ябажа политическо-теоретическэ хэмжээнүүдээ дээшэлүүлдэг болоhон байна. Тус колхозой парт- бюрогой секретарь нүхэр Т. Данзанов агитаторнуудайнтаа хүдэлмэрине саг үргэлжэ шалгажа байхаhаа гадна, недели бүхэндөө семинар үнгэргэжэ, тэдэнэртэ туhаламжа үзүүлдэг болоо. Имэ жэшээтэ hайн баримтанууд яhала олон байха юм.

Гэбэшье, агитационно хүдэлмэри хаа-хаанагүй партиин обкомой пленумэй эрилтын ёhоор ябуулагдана гэхын аргагүй. ВКП(б)-гэй Заиграйн айкомой пропаганда ба агитацини таhагай хүдэлмэрилэгшэд аймаг соомнай 29 агитколлективүүд хүдэлмэрилжэ байна гэжэ мэдээ партиин обкомдо хүргэhэн байтаа. Тэд эдэ агитколлекивүүдэй 7-ойнь агитаторнууд үни удаанай ямаршье ойлгуулламжын хүдэлмэри хээгүй байшоо. Имэ баримтанууд Кабанскын, Иволгын, Тарбагатайн ба бусад аймагуудаар үзэгдэнэ. Эдэ аймагуудай колхозуудай олонхи партийна эхин организацинууд газетнэ витринэ, дайшалхы хуудаhанууд болон ханын газетэнүүдые тэюэгтүй байхаhаа байтагай, центральна болон республиканска газетэнүүдые уншагшадта саг болзор соонь хүргэжэ байха тушаа ямаршье хэмжээ абанагүй.

Кяхтын аймагай Ворошиловай нэрмжэтэ колхозэй члениүүдэй дунда үнгэрэгшэ жэлэй июнь hараhаа хойшо аймагай партийна хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй политическэ темэтэй элидхэл болоогүй байна. Энэ туршада партиин айкомой пропаганда ба агитацин таhагые даагша нүхэр Миронов хэдэн дахин ябабашье hаа, имэ темэтэй элидхэл хэхэ hээ байтагай, агитаторнуудай хүдэлмэрине hайжаруулха тушаа анхаралаа табяагүй байхань угаа гайхалтай.

Ушар нимэhээ агитколлектив ба агитаторнууд бүхэнэй хүдэлмэрие партиин обкомой XVIII пленумэй заабарин ёhоор үгүндэhөөрынь hайжаруулха гээшэ партийна эхин организацинуудай мүнөөдэрэй дайшалхы зорилгонуудай нэгэниинь болоно.

МАРТЫН 2-то

БУРЯТ-МОНГОЛЫЕ

сагаангвардеецүүд ба интервентнүүдhээ сүлөөлhэнhөө хойшо 25 жэлэй ой гүйсэхэнь

Эрхим амжалтануудаар угтая!

„Хориин колхозник" гэhэн танкова колонно байгуулхань

ХОРИ. (Телефоноор абтаба). *„Красно - партизанска сельсоведэй Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой членүүд Бурят-Монголые сагаангвардеецүүд болон интервентнүүдhээ сүлөөлhэнhөө хойшо 25 жэлэй ойн үдэрэй хүндэлэлдэ зорюулан „Хориин колхозник" гэhэн танкова колонно байгуулга тухай үгүхэл гаргаад, энээнэй фонддо 90 мянган түхэриг оруулба.*

Колхозой hүнэй-товарна фермые даагша нүхэр Цыренов 10.000 түхэриг оруулаа. Тэрэшэлэн нүхэд Сангажапов, Ширапова гэгшэд 5-6 мянган түхэриг оруулhан байна. Мүн фронтовигууд Чимитов, Базаров гэгшэд тус тустаа 3.000 түхэриг оруулба.

„Хориин колхозник" гэhэн танкова колонно байгуулха тухай Карл Марксынхидай үүсхэлые аймагай бусад колхозууд халуунаар дэмжэн энэ хүдэлөөндэ эршэмтэйгээр оролсожо байна. Ленинэй, Сталинай нэрэмжэтэ болон бусад колхозуудаар үнгэргэгдэhэн суглаануудта хабаадагшад „Хориин колхозник" гэhэн танкова колонно байгуулгада хэдэ-хэдэн мянган түхэриг оруулна.

И. МИРОШНИЧЕНКО
ВКП(б)-гэй айкомой секретарь.

Советскэ Информбюроhоо

Янзариин 12-ой оперативна мэдээнhээ

Январиин 12-ой туршада БУДАПЕШТ городто манай сэрэгүүд немецко-венгерскэ сэрэгүүдые хүреэлhэн сахаригые хабшажа ВАРОШЛИГЕТ гэдэг городской паркые КЕРЕПЕШИ гэдэг городской кладбищи, нефть сэбэрлэхэ завод, буу зэбсэгтэй завод, утэгжүүлгын заводые эзэлэн абаха зуураа 135 кварталые эзэлбэ. Январиин 11-дэ БУДАПЕШТ город соо манай сэрэгүүд 1.270 немецкэ ба венгерскэ солдат болон офицеруудые плендэ абаа. Түмэрзамай товарна станци дээрэ 5.100 вагон ба 31 паровоз булаан абтаба.

БУДАПЕШТhээ баруун хойгуур ба баруугаар дайсанай ябган сэрэгүүд болон танкнуудай атакануудые манай сэрэгүүд сухариса сохибо. Янзариин 11-дэ тэндэ 67 немецкэ танк гэмтэгдэhэн ба үгы хэгдэhэн, дайсанай 6 самолёт унагаагдаhан байна.

Фронтын ондоо участогууд дээрэ тагнуулшадай бэдэрэлгэнүүд ба хэдэн газарта бага зэргын удхашанартай байлдаанууд болоо.

Украинын баруун областьнуудай багшанарай зүблөөн

Львовто Украинын баруун областьнуудай багшанарай табан үдэр соо үргэлжэлhэн нэгэдэхи зүблөөн дүүрэбэ. Зүблөөнэй хүдэлмэридэ нүхэд Н. С. Хрущев, Л. Р. Корниец, Д. З. Мануильский ба басуд хабаадалсаа.

Украинска Советскэ Социалистическэ республикадахи арадай гэгээрэлэй тухай элидхэлые наукын габьяата ажал-ябуулагша профессор С. Х. Чавдаров гэгшэ хэлэhэн байна.

Немецко-фашистска булимтарагшад Украинын арадай гэгээрэлдэ айхабтар ехэ гай гарза татаа гэжэ өлидхэлшэ хэлэнэ. Хэдэн мянган hургуулинууд галдагдаhан ба hандаргагдаhан. Түхеэрэлгэнүүд ба hуралсалай туhаламжанууд үгы хэгдэhэн байна. Олон мянган багшанар буудан алагдаhан, зобоогдоhон немецкэ каторгада намнагдаhан байха юм.

Сүлөөлэгдэhэн республикын культура мүнөө айхабтар түргэн шэнээр hэргэжэ байна. Багшанар арад зоной эдибхитэ туhаламжатайгаар hургуулинуудые hэргээн бодхооно. Хэдэн миллион үхибүүд дахинад партада hуужа, hуралсалаа үргэлжэлүүлбэ. Украинын баруун областьнуудта hургуулинуудые hэргээхэ ба арадай гэгээрэлые эмхидхэхын зорилгоор ехэхэн юумэ хэгдэнхэй.

«Украинско-немецкэ националистнууд фашистска булимтарагшадта алба хээ» гэhэн элидхэлые УССР-эй Совнаркомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Д. З. Мануильский хэлэбэ.

Багшанар болбол фашистска булимтарагшад ба тэдэнэрэй хулhашад болохо украинско-немецкэ националистнуудай зэрлиг муухай аашанууд тухай хөөрэжэ үгэбэ. Тэдэнэр Украинын бүхы баруун областьнуудаар мүнөө хэгдэжэ байгаа hэргээн бодхоохо ехэхэн хүдэлмэри тухай омгор холтойгоор тэмдэглэн хэлэбэ.

Верховно Главнокомандалагша Советскэ Союзай Маршал нүхэр Сталинда эльгээгдэхэ амаршалга айхабтар ехэ дэбжэлтэтэйгээр абтаhан байгаа. (ТАСС).

Ангуушад абаhан уялгаяа дүүргээ

Агуу ехэ Октябрьска революцин XXVII жэлэй ойдо нүхэр Сталинай хэлэhэн түүхэтэ элидхэлдэ харюу болгон абаhан уялта соогоо Баунтын аймагай БМАССР-эй 10 жэлэй нэрэмжэтэ колхозой ангуушад ангай арhа тушааха сезонно түсэбөө 1944 оной дүрбэдэхи квартал соо дүүргэхэ гэhэн байтаа.

Теэд, ангуушад хэлэhэндээ хүрэжэ абаhан уялгаяа нэрэ түрэтэйгөөр дүүргэбэд. 1944 оной декабриин 10-да кварталайнгаа түсэб 144,5 процент ба сезонно түсэбөө 101,2 процент болгоhон байха юм.

Ажал дээрэ түрүү ябаhан ангуушад бага бэшэ амжалта туйлабад. Тэдэнэй дунда ангуушад нүхэд И. Наикангин сезонойнгоо түсэб 136 процент, М. Торгонов —101,4 процент дүүргэбэд. Ангуушад нүхэд М. Торгонов, Д. Наикангин, И. Молганов Д. Кириллова ба Д. Балмоева гэгшэд муу бэшээр агнанад.

Тэдэнэр мүнөө Бурят-Монголые сагаангвардеецүүд ба интервентнүүдhээ сүлөөлhэн үдэрhөө хойшо 25 жэлэй ойн урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ бүхэтэдээ оролсожо, түсэбhөө гадуур ангай арhа элбэг дэлбэгээр тушааха зорилгоор Баунтынгаа тайгада гарабад.

Д. [Д]АМДИНОВ.

1795 А. С. ГРИБОЕДОВ 1945

Александр Сергеевич Грибоедов 1795 оной январиин 15-да Москва горэдто түрэһэн юм. Тэрэнэй уг гарбалынь XVI зуунай үеһөө эхилжэ элитэ мэдэгдэнхэй. Урдынь үбгэ эсэгэнэрэй нэгэн XVII зуунай эхин үедэ России газар орондо добтолһон «Ээрхэг булимтаргашадай урдаһаа, хатуу ба зүрхэлиг шэн зориг харуул һалайнгаа түлөө» гэһэн хайра шагналда хүртэһэн юм.

Грибоедовэй уг узуурынь сэрэг дайнда шуран шалабаритай зонууд байхаһаа гадна, тэрэ үеын гөө дворянска бүлгэмэй бэлбосо рол ехэтэ түрүүшүүлынь байһан байна.

Грибоедов үхибүүн бишыхан һаа хойшо гайхалтай хурса бэлигтэй һурадаг ба эрдэм ухаанай түлөө шархайн зүдхэдэг байгаа. Тиимэ дээрэһээ найма наһатай даа Москвагай Университетэй һайн изагууртанай пансион гэжэ һургуулида үгтэһэн юм. Энэнь тэрэнэй Университетдэ орохо ябадалай эхи һуури табижа үгөө.

Арба нэгэ наһатай Грибоедов өөрынгөө мэдэрэл ба ойлгохо талаарла гайхалтай онсо илгарһан дээрэһээ 1806 ондо Москвагай университетэй «хэлэнэй» таһагта оруулагдаба. 1808 ондо «хэлэнэй наукануудай кандидат» болоод, университедэйнгээ «юридическэ таһагта» һуралсан үлэбэ.

Мүн хоёр жэл соо Грибоедов юридическэ таһагаа дүүргээд университедһээ гаража ошонгүй, «тоо бодолго ба дэлхэйн байгаали шэнжэлхэ наукануудые» шудалхаар абтаба.

Грибоедов тэрэ үеһөө эхилжэ театр, хүгжэм, поэзидэ онсо ехээр сэдьхэлээ табижа, гүнзэгыгөөр ба бүхы наһандаа хахасаха гүйгөөр шудалан дурлаһан юм.

1812 оной Эсэгэ ороной дайнай хатуу шэрүүн үдэрнүүдтэ ород арадай үнэн хүбүүн Грибоедов эрдэм наука шудалха хэрэгээ таһалдуулжа, сэрэгэй албанда орохо хүсэл түрэһэн байна. Түүнэй урда Бородинска дайлалдаанай болохоһоо нэгэ һара урид Грибоедов Московско гусарска полкодо абтан ороо.

Ород сэрэгшэдэй түрүү зэргэдэ жагсалсан, дайсанай урдаһаа сэхэ сабшалсажа орохын оронде, тэрэ хадаа тон шухала шанартай ба харюусалгатай хэрэг дээрэ хүдэлжэ эхилээ. Энэ хадаа дайлалдажа байгаа армиин хүсөөнэй түлөө шэнэ моритой сэрэгэй отрядуудые суглуулха ба һургаан бэлдэхэ хэрэг байгаа.

Генерал Колотривовай ба тэрэнэй нэгэдэхи туһалагша болоһон Грибоедовэй ударидалгаар 12 һара соо 65.000 морито сэрэгүүд һургагдажа эсэгэ ороноо хамгаалан жагсаагдаһан байна. Грибоедовэй хүмүүжүүлэн эмхид хэлсэһэн моридо сэрэгэй тэдэ отрядууд французуудай урдаһаа гайхамшаг ехэ мэргэжэл шалабаритайгаар ба шэн зоригтой дайлалдажа шадаһан байна.

Наполеоной ударидалгаар ороһон харин дайсанай урдаһаа ород арадай эсэгэ ороноо хамгаалгын үүрта дайтаар харюусаһан ушар Грибоедовэй сэдьхэл зүрхэ ехээр хүдэлгэбэ. Энэ үеын һүртэ шэрүүн дайнай байдал тухай «1812 он»-гэжэ драма бэшэхэ хүсэл түрэһэн ба тэрээнээ тэрэ дарылаа бэшэжэ эхилэн байна.

Тэрэ драмын зарим бүлэгүүд мүнөөшье бидэндэ мэдээжэ. Харин дайсадай урдаһаа эбтэ нэгэдэмэл хүсөөр дайлалдаһан ород арад энэ драмын гол герой болохо харуулагдаха байгаа.

Грибоедовэй бэшэхэб гэжэ һанаһан энэ зохёолоо эсэстэнь хүргэжэ шадаагүй байшаһанинь харамтай байдаг. А. С. Грибоедовэй арадай илагдашагүй хүсэ габьяае мүнхэлэн магтажа бэшэхээ хүсэһые, олон жэлэй үнгэрһэнэй эсэстэ Л. Н. Толстой өөрынгөө «Война и Мир» гэжэ ехэ зохёолдо хүсэлдүүлһэн байгаа.

1816 ондо, Наполеоной ба тэрээнэй сэрэгүүдэй илагдажа, ородой газар ороноо хамагдан арилһанай эсэстэ Грибоедов өөрыгөө сүлөө ороһондо тооложо, литературынгаа инаг хэрэгые үргэлжэлүүлхээр Петербург бусаһан байна. Тэрэ үедэ Грибоедов хэдэн комединүүдые гоё һайхан шүлэгөөр зохёохоһоо гадна, бусад драматургнуудаар хамтаржа «Студент» ба «Өөрын бүлэ» гэхэ мэтэ комединүүдые зохёобо.

Петербургдахи харин хэрэгүүдэй коллегида тоологдон хабаадажа байһан дээрэһээ, 1818 ондо Грибоедов Перси уласта байгаа ородой посольствын секретарь болон томилогдобо. Энэ харюусалгата даабари бэелэн даажа абаад холын Перси ошожо ябаха замдаа «Москвада олон юумэнүүд минии сэдьхэлые ханганагүй. Холодоо һайнтэрлэл ба гэрэлтэ шэмэгэй ялараан дүүрэн... Үнэн һайн юумэнүүдые сэгнэхэ ябадал хаанашье харагданагүй» гэжэ бэшэһэн байгаа.

Иимэһээ «ухаанһаа гашуудал» гэжэ удха найруулгаараа гайхамшаг комедиие бэшэхэ һанал тэрээнэй эхин түрүүн Перси ошохо үедэ һанагдаһан байгаа гэжэ мэдэгдэнэ. Найма гү, али арбан жэл шахам бэшэжэ Грибоедов энэ гайхамшаг комедиеэ дүүргэһэн юм. Александр Сергеевич Грибоедовэй зохёоһон «Ухаанһаа гашуудал» гэжэ энэ комеди хадаа, бүхы дэлхэйдэ мэдэгдэһэн драматическа зохёолнуудай гайхамшагта нэгэниинь болоходо шадаһан байна.

Өөрынгөө эсэгэ ороной ерэхэ сагай гэрэл нарата үдэрнүүдтэ этигэжэ, арад зоной дундаһаа сасаран гараһан сэсэн мэргэн үзэлнүүдые дорюужолон дэбһэжэ байһан тэрэ үеын толгойлогшонуудые зоригтой хатуугаар харуулжа шадаһаараа энэ комедиие зохёогшо дэлхэйн ехэнүүд зохёогшодой нэгэниинь болоходо шадаа юм.

«Минии комеди соо нэгэ сэсэн хүнэй 25 тэнэгүүд хүргэнэ» гэжэ өөрынгөө комеди тухай Грибоедов бэшэһэн байгаа. Грибоедов өөрынгөө һанал үзэлые комедиин гол герой Чацкаар «Үгы, Москва сэдьхэлдэмни таарагагүй» гэжэ хэлүүлнэ. Энэ «Москва» гэһэн үгэнь барлаг билдүүшэ Фамусов, Скалозуб, зэргэ ямба бэдэрэгшэ Молчалин гэгшэдэй толгойлжо байһан тэрэ үеын России империие хэлээ гэжэ ойлгохо хэрэгтэй.

«Нэгэ нэгээрээ, бултаараа худалдагдаат» гэжэ Чацкиин хэлээшэ үгэ иланхаяа тэдэнэрэй үүр сухал хүргэдэг ба зохёолшодо тэдэнэрэй үзэн ядажа хандаха ябадалые хурсадхалаг байгаа.



Хэтэдээ таанадһаа холодон хасаһандаа
Хэсүү ехээр эмгорхон байнаб.
Та, сударь, эсэгэ, ямба зэргэдэ
Тэгүүлэн дүгташагшад, таанадта бултандатнай,
Баяр жаргалдаа дашууран
һажахые
Бараһаа үлүүгээр хүсэнэлби
таанадта
Басагынгнай эрижэ айлгахала
болёоб!
Бахардан тэбдэхээ зогсогты
таанад.
Намһаа ондоо һайн зантай
Нам доороднай дохидог зарьмашууд
Хүсэд тааралдаха зонуул.
эсэсэй һүүлдэ,
Хүрьгэнтнай болохоор тэдэрно
аалбза танда!

Иигэжэ комедиин герой Чацкий тойрон байгаашадай урдаһаа сэхэ хэлэнэ.

Эсэгэ орондоо галта патриодой халуун зүрхөөр дурладаг, арад зонойнгоо үнэн хүбүүн гансахан лэ Александр Сергеевич Грибоедов тиихэ сагай үлэнтэ байдалые энэ зэргэ зоригтой хатуугаар шүүмжэлэн хэлэжэ шадаха байгаа. Энэ комеди хадаа тэрэ үеын крепостной России империие толгойлогшонойурдаһаа эбдэршэгүй хатуу гэмнэлэй акт болохоһоо гадна, өөрынгөө урда эртэншэгүй уран һайхан бэшэлгээрээ болон, образуудайнгаа дабталдашагүй хурса мэргэнээр илгарна. Энэ комедиин герой Чацкиин хэлэһэн дурагүйлэлгэ ба үй гашуудалай дүлөөр сор ёмо угэнүүдые залуу декабристнар номнолоо ябуулха ябадалдаа хэрэглэжэ, энэнь тэрэ үеын ниилээд олон түрүү залуушуулай сэдьхэл зүрхэ хадхан хүдэлгэһэн байна. Энэ дээшы талаар бэшэ.

Грибоедов болбол өөрынгөө зохёожо байгаа комедиин удха тухай ерэхэ сагай декабрист Кюхельбекертэ Тбилиси городто хөөрэжэ үгэһэн ба һанамжыень дуулаһан байна.

Энэ гайхамшаг комедиин удха, тэрэнэй гол геройн хүсэл эрмэлзэлгэнь 1825 оной декабриин 14-дэ бусалан бодоһон декабристнарай һанал үзэлтэй тон ойро байгаа. Тэрээнһээ гадна Грибоедов өөрөө декабристнар Кюхельбекер, Одоевский, Рылеев ба Бестужев гэгшэдтэй танил ба тон ойрын холбоотой байгаа. Тиимэһээ 1825 оной хүлгөөнэй дараг даад байхада тэрэ үедэ Кавказда байһан Грибоедов хиналтада абтажа Петербург асарагдаһан юм.

Декабристнарай хэрэгые мүрдэхэ ябадалда хабаадуулагдаһан Грибоедов, хүлгөөндэ сэхэ хабаадалсаһан тухай элирхэйлэгдэхэ болото баримтагүй байһан дээрэһээ гэмэ хабаадуулагдангүй табигдаһан байгаа.

Ородой посольствын секретариин албан дээрэ Грибоедов арад ямбатанай ба Персиин хэлэнүүдтэ мэргэжэн, зүүн зүгэй ажабайдалай ёһо гуримтай нилээлгүй танилсаһан байгаа.

Залуу дипломат Грибоедов өөрынгөө эсэгэ ороной бэеэ даалһан эрхэ байдалые ба нангин алдар солыень тон шалабаритайгаар хамгаалдаг байна.

Грибоедов пленидэ абтажа Персидэ айхабтар ехэ зоболон узэһэн хэдэн олон ородуудые эхэ ороондонь бусааха хүдэлмэри 1819 ондо ябуулжа, энэ хэрэгые илалтатай хүсэндэнь оруулһан байна. «Өөрынгөө ороной зонуудай түлөө толгойгоо аллажа болохо хэрэг» гэжэ энээн тухайдаа Грибоедов өөрөө хэлэһэн юм.

1821 ондо Грибоедов Кавказда главнокомандалагша байгаа. А. П. Ермоловой дипломатическа секретарь болон томилогдобо. Гансахан лэ Персиһээ Тбилиси ерэхэ үедөө Грибоедов болбол өөрынгөө комеди бэшэжэ, таһалдаһан ажалаа үргэлжэлүүлээһэн.

Грибоедовой Кавказдахи алба тушаалаа ябуулжа байха үедэ Персиин Грузида [...] (1826—1828 онуудай [...] болоһон байна. Энэ үед[...] удаан байжа тэндэхи[...] ёһо гуримтай танилсаһа[...] дов энсо илгарһан тон [...] гэжэлтэйгээр өөрынгөө [...] дай ажалые ябуулжа [...] байна. Росси ба Перс[...] бэшэгдэһэн Туркманча[...] сээн Грибоедовэй арга[...] риин һайгаар хэгдэһэн[...]

Энэ эблэрэлэй һүүл[...] дов Тегеранда элшэн [...] шаалаар эльгээгдэһэн [...] Туркманчайска хэлсээн[...] Персидэ пленидэ абтажа [...] барлаг богоол болгогдо[...] дагдаһан Россида хаб[...] дууд гэдэргээ бусаагда[...] байба.

Тэндэ байгаа ородууд[...] лэн бусаахын түлөө [...] айхабтар ехэ ажал [...] тайгаар ябуулжа эхил[...] һээ тэндэ богоолнуудые [...] байгаа баян персиянүү[...] үзэн харан ядаха ябад[...] жэ эхилээ. Туркманча[...] сээе бэелүүлхын түлөө [...] Грибоедовтэ хоро үһэ[...] һан Персиин шах ба [...] сиянуудай тухирдала[...] оной январиин 30-да [...] хара бузарнууд ородой [...] водо добтолго хэһэн ба[...]

Грибоедов өөрынгөө [...] вын тушаалда байгаа [...] эмхидхэжэ, гайхалтай [...] хатуугаар туласалдажа [...] сабшалдан ороһон байн[...] персиянуудай алагдаһ[...] таадуулай хара бу[...] улам гааруулжа, даб[...] олоорон ерэһэн тэдэнэй [...] Грибоедов посольствын [...] членүүдээр (нэгэнһээ [...] алагдан унаһан байна.

Грибоедовэй өөрын[...] дүүргэжэ үхэһэн бэен[...] да асаржа, грузинууда[...] гэжэ тахидаг Тбилисин[...] зүгтэ оршоһон Мтацмин[...] хажуудa нэгэ сүмын [...] галһан юм.

«Ухаанһаа гашууда[...] үхэлгүй мүнхэ комеди[...] ород арадай гайхамшаг [...] Александр Сергеевич Г[...] түрэһөөр 150 жэл гүй[...] советскэ арадууд ху[...] тэмдэглэжэ байна. Ар[...] гайхамшаг хүбүүнэй о[...] манай арад зон фаши[...] хүсэнһөө газар ороноо [...] дайсадые өөрынь нухэн[...] да сохижо байһан үедэ [...] хэ байна.

Эсэгэ оронойнгоо зүл[...] сасаран мандаха нарат[...] хүлеэн шүтэдэг ба эсэ[...] үнэн хүбүүнэй дүлэтэ [...] дурладаг Грибоедовэй [...] һайхан ажа-ябадал мана[...] ска үеын героическа [...] зоригжуулан баясуулна[...] хэтын хэтэдэ мүнхэ[...] хамшаг комединь манай [...] нойнгоо үнгэрһэн үеые [...] туһалхаһаа гадна, м[...] орондоо дурлан энхэрх[...] айхабтар ехэ удхатай [...]

Чимит ЦЫДЕНДА[...]

Бурят-Монголые сүлөөлһэнһөө хойшо 25 жэлэй ойдо угтамжа

Үбэлжэлгын хойноһоо үдэр һунигүй оролдохо ёһотойбди

Тобир тарганаар үбэлжүүлхын түлөө

Бурят-Монгол АССР-эй Верхов- Соведэй Президиумэй, БМАССР- Совнарком болон ВКП(б)-гэй комой хандалгада зорюулагдаһан углаан дээрэ Иволгын аймагай нинэй нэрэмжэтэ колхозой льбира) членүүд адуу малайн- а тамир алдуулангүй тобир арганаар ондо оруулха, түл ытэ хоролтогүйгөөр үнгэргэхэ ганууд абажа социалисти- ескэ мүрысөөндэ оролсоһон айна. Мүн үбһэ, һолоомо арбил- тушаа онсо анхаралаа табижа мэлтэ тэжээл бэлэдхэхэ хүдэл- ридэ 15 морп унаатай 22 кэл- ингүүдые гаргаба. Декабрь эндэ 400 гаран центнер нэ- лтэ тэжээл бэлэдхэгдэһэн бай- . Фермэ, гүүртнүүдэй малшад элдэб нэмэлтэ тэжээл хэрэглэхэ- дээ малдаа буйлуулжа, бусалга- жа эдюулдэг байха юм. Үбэлэй бэлшээридэ 90 толгой эбэртэ томо мал, 1470 хони, ямаан, 80 адуун ябана.

25 жэлэй ойн урда тээхи со- циалистическэ мүрысөөндэ орол- соһон малшад Пурбуева, Тугуто- ва, Гармаева, Дансорунова ба бу- сад эдэ үдэрпүүдтэ малаа бүри һайнаар харууһалжа байна.

Бурят-Монголые сагаангвардее- цүүд болон интервентнүүдһээ сү- лөөлһэн үдэрһөө хойшо 25 жэ- лэй ойн урда тээхи социалисти- ческэ мүрысөөндэ оролсоһон тү- рүүшын үдэрһөө хойшо Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой членүүд иимээр ажаллажа эхилбэ.

Харууһалгын муугаа хоролто болоно

Заиграйн зарим колхозууд адуу лай үбэлжэлгэдэ хангалтагүй- р бэлэдхэһэн дээрэһээ хагсуу Iтэнэй эхилһэнһээ хойшо үсөөн шэ малаа хоролтодо оруулжа йна.

Асагалай сомоной Ленинэй нэ- мжэтэ колхозой малшан Цыр- Гагыпова гэгшын гэмээр убэ- й түрүүшын һаранууд соо 11 руу үхэбэ. Энэ хадаа зоовете- рна хүдэлмэрилэгшэдэй зааба- ин ёһоор бүрүүнүүдээ хару- лангүй, ургэлжэ 2 модо шахуу зарта абаашажа уһаллаг, гу- нхай убһөөр эдеэлүүлдэг бай- . Хүдэлмэридөө иимэ харюу- лгагүйгөөр хандажа байһан гыпова-да хэмжээ абахын ондо һүнэй-товарна фермые агша нүхэр Содномов, колхо- түрүүлэгшэ нүхэр Цыренпо- ев гэгшэд өөһэдөө зоотехниче- э заабарине хазагайруулха ну- өдэ оршоһон байха юм.

Мүн бусадшье һаалишадай ха- руүһалжа байһан тугал, бүрүү- нууд хоролтодо орожо байна. Теэд тус колхозой хүтэлбэрилэг- шэд энээнние болюулха шанга хэмжээнүүдые абаагүй байһаар.

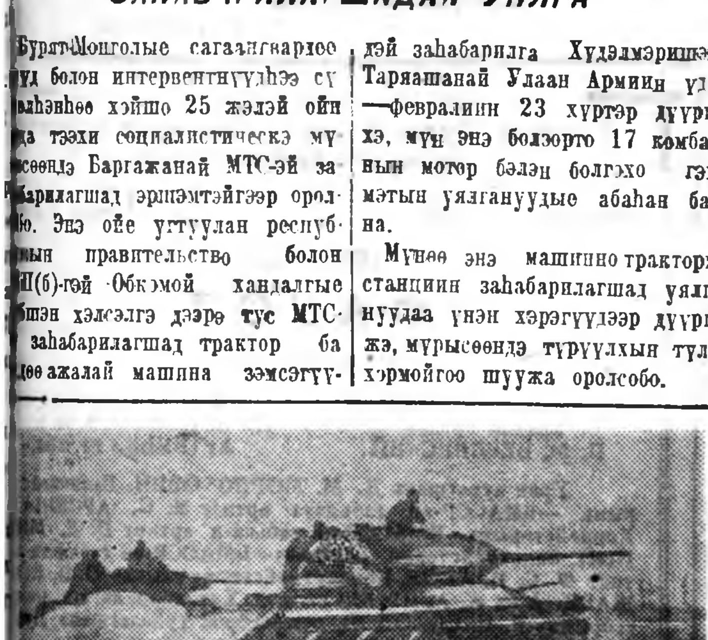
Колхозно малажал хүгжөөхэ хэ- рэгтэ иимэ хайша хэрэгээр хан- дажа байһан ябадалые саашадаа тэсэшэгүй. Мүнөө үбэлжэлгын эгээл харюусалгатай үелэ адуу малаа тобир тарганаар ондо оруулха, шэнэ түлнүүдые хо- роохогүй хэрэгтэ фермэ, гүүрт, отара бүхэнэй хамаг хүсэн хан- дуулагдаха ёһотой. Үбэлжэлгын түрүүшын һарануудһаа хойшо малнуудаа хоролтодо оруулжа байһан энэ артелиинхид тохёол- доһон гарза гайгаа усадхажа, дутагдалнуудаа хүсэлдүүлхын түлөө шэнэ түлнүүдээ нэгэшье хоролтогүйгөөр тэнжээжэ адуу мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб дүүргэхэ ябадал хантаха уялга- тай.

М. ПАВЛОВ.

ЗАҺАБАРИЛАГШАДАЙ УЯЛГА

Бурят-Монголые сагаангвардее- цүүд болон интервентнүүдһээ сү- лөөлһэнһөө хойшо 25 жэлэй ойн да тээхи социалистическэ мү- рысөөндэ Баргажанай МТС-эй за- барилагшад эршэмтэйгээр орол- ю. Энэ ойе угтуулан респуб- ын правительство болон П(б)-гэй Обкомой хандалгые шэн хэлсэлгэ дээрэ тус МТС- заһабарилагшад трактор ба өө ажалай машина зэмсэгүү- дэй заһабарилга Хүдэлмэришэн- Таряашанай Улаан Армиин үдэр —февралиин 23 хүртэр дүүргэ- хэ, мүн энэ болзорто 17 комбай- нын мотор бэлэн болгохо гэхэ мэтын уялгануудые абаһан бай- на.

Мүнөө энэ машинно тракторна станциин заһабарилагшад уялга- нуудаа үнэн хэрэгүүдээр дүүргэ- жэ, мүрысөөндэ түрүүлхын түлөө хэрмойгоо шуужа оролсобо.



ХОЁРДОХИ УКРАИНСКА ФРОНТ.
Будапештдэ орохо замууд дээрэ хи байлдаанууд.
В. Лосин, Г. Коновалов гэгшэдэй фото (ТАСС)-эй Фотохроника).

„Ленин зам" колхозой малшад

Агууехэ Октябрьска социалис- тическэ революциин XXVII жэ- лэй ой тухай нүхэр Сталинай түүхэтэ элидхэлдэ харюу болгон «Ленин зам» колхозой фермэ, гүүртнүүдэй малшад адуу мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб зүһэн бүреэр дүүргэхэ, улүүлэн дүүр- гэхэ уялгануудые абажа социа- листическэ мүрысөөндэ оролсоһон юм. Тэрээнһээ хойшо фермэ, гүүрт бүхэнэй малшад абаһан уялгануудаа үнэн хэрэгүүдээр бэелүүлхын түлөө үбэлжэлгые үнгэргэхэ хэрэгтэ бүхы оролдол- гоо гаргажа байна.

Һүнэй-товарна фермын 1-дэхи гүүртын (даагшань нүхэр Дор- жиева) һаалишад колхоз соохи мүрысөөндэ илахын түлөө ма- лайнгаа байра байдалнуудые ду- лаанаар заһабарилжа, үбэлжэл- гые эрхим бэлэдхэлтэйгээр уг- таа. Һаалишад Найданова, Дон- дукова, Банзаракшиева, Аюрова гэгшэд үхэр малнуудаа үдэр бү- ри һайн бэлшээридэ адуулжа саг болзор соонь уһалан, хүсэ ша- далынь һайжаруулжа байна. Тэ- рэшэлэн эдэнэр малнуудаа тар- ган туранхайгаарнь хубаажа илганхай. Туранхай малнуудаа үдэшэ үглөөгүүр эдеэлүүлжэ, хэм соонь уһалдаг, үдэрэй дулаанда бэлшээдэг байха юм.

Түл абалгые хоролтогүйгөөр үнгэргэхын тулада эртэнһээ хой- шо һайнаар бэлэдхэһэн байна. Түрэхэ үнеэдээ илгажа дулаан байрануудта амяар амяарайнь хаанхай. Тугалай болон үнеэдэй түрэлгын гэр байранууд бүгэдэ бэлэн. Мүн нарай малай байра- нуудые түлихэ түлишэ бэлэн болгонхой.

Тэрэшэлэн тус колхозой адуу- най-товарна фермын адуушан Буянта Дамдинов гэгшэ 50 адуу- най оронд 100 толгой даажа абаад, тобир тарганаар үбэл- жүүлжэ байна. Энэ нүхэр туран- хай адуугаа дулаан байрада хонуулхын тулада һарабшатай хашаа түхеэрбэ. Үнгэрэгшэ жэ- лэй хүдэлмэриин дүнгөөр нүхэр Дамдинов «Бурят-Монгол АССР- эй хүдөө-ажалые улам саашань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» СССР-эй Арадай Комиссарнарай Совейэй тогтоолой ёһоор нэмэлтэ түлбэри болгон нэгэ унага, 2 тугал абаха болоһон байна.

Үбэлжэлые эмхитэйгээр үн- гэргэжэ адуу малаа атар тарга- наар харууһалан байгаа энэ арте- лиин түрүү малшад Бурят-Мон- голые сагаангвардеецүүд болон интервентнүүдһээ сүлөөлһэнһөө хойшо 25 жэлэй ойе угтуулан БМАССР-эй Верховно Совейэй Президиум, БМАССР-эй Совнар- ком, ВКП(б)-гэй Обкомой хандал- гада харюу болгон ажалаа улам шангадхаба. Эдэнэр өөһэдынгөө уялганууд соо бүхы малаа тобир тарганаар эндо оруулха, нэгэшье түл хоролтогүйгөөр тэнжээхэ, адуу мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб улүүлэн дүүргэхэ гэхэ мэ- тын шухала пунктнуудые бэшэ- һэн байна.

Тиигээд байхадаа эдэнэр энэ уялгануудаа урдашэлэн үнэн хэ- рэгүүдээр дүүргэхын түлөө фер- мэ, гүүрт, малшад хоорондоо бул- тадаа мүрысэбэ. Мүнөө үелэ тус артелиин малшад Бурят-Монго- лые сагаангвардеецүүд болон ин- тервентнүүдһээ сүлөөлһэнһөө хойшо 25 жэлэй ойе амжалта- тайгаар угтаха хэрэгтэ бүхы ха- баа гарганхай.

О. ГРИГОРЬЕВА.

Түрүү малшад тэжээл арбилна

БИЧУРА. (**Телефоноор абтаба**). Карл Марксын нэрэмжэтэ колхо- зой түрүү малшад үбэлэй адуул- гада һайнаар бэлэдхэһэнэйнгээ ашаар үнгэрэгшэ жэлэй ноябрь, декабрь һаранууд соо хэдэ-хэдэн центнер тэжээл арбилһан байна.

Адуушан Ц. Будажапова ха- руүһалдаг адуугаа түхэреэн сүүдхэ соо бэлшээжэ 40 центнер үбһэ арбилба. Һүнэй-товарна фермын үхэршэн Д. Цыремпило- вагай харууһалдаг мал булта дунда, дундаһаа дээшэ шадал- тай. Үбэлэй түрүүшын һаранууд соо нүхэр Цыремпилова 40 центнер тэжээл арбилһан байна. Тэрэшэлэн 500 хони адуулдаг хонишон Гомбо Гармаев 150 центнер үбһэ арбилаа.

Бурят-Монголые сагаангвардее- цүүд болон интервентнүүдһээ сү- лөөлһэнһөө хойшо 25 жэлэй ойе ри һайнаар эмхидхэжэ, үшөө угтуулан эдэ малшад адууга бү- ехэ тэжээл арбилхын түлөө эр- шэтэйгээр тэмсэжэ байнад.

А. МАНГУТОВ.

Малажалда хайша хэрэгээр хандадаг мэргэжэлтэд

«Бурят-Монгол АССР-эй хүдөө- ажалые улам саашань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» ССР Союзай Совнаркомой тогтоол малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй болон тэрэ тоодо мэргэжэлтэдэй урда шухa- ла зорилго табиһан байна. Хүдөө нютагуудаар социалистическэ малажалые хүгжөөхэ хэрэгтэ мэргэжэлтэд ехэхэн үүргэ дүүр- гэхэ туладаа үбэлжэлгын үедэ харюусалгаа бүри шангадхаха уялгатай. Гэбэшье, «Красный партизан» колхозой (Хори) мал- ажалай специалистнар адуу ма- лай харууһалгые һайжаруулха болон тэрэнэй үбшэнтэй эрид шангаар тэмсэхэ тухай анхарал оролдолгоо гарганагүй. Һаяхан болоһон ВКП(б)-гэй айкомой пленум дээрэ тус колхозой үбэлжэлгые хангалтагүйгөөр үн- гэргэжэ байһан, тэндэхи специа- листнарай хүдэлмэридөө харюу- салгагүйгөөр хандадаг тухай ехэхэн шүүмжэлэл тарһан бай- гаа. Теэд, энээнһээ һүүлээр ен- дэхид үбэлжэлгын дутуунуудые усадхаха тушаа хубилалта гар- гаагүй байха юм.

«Красный партизан» колхозой зарим гүүртнүүдээр үбшэн мал аргалха, тураахагүй хүдэлмэри хайша хэрэгээр ябуулагдажа байһаар. Гол шалтагаанинь гэ- хэдэ, тэндэхи мэргэжэлтэдэй ту- ма ямбань барагдахагүй, бэеэ ха- раад, гэртэй шэбээлээд байдаг дээрэһээ болоно.

Энэ артелиин член нүхэр Бе- лоусов гэгшэ колхозойнгоо үүл- тэртэ азарга харууһалдаг бай- гаа. Тэрээндэ 4 килограмм овес үдэр бүри үгтэдэг һэн. Теэд энээнние зүбөөр хэрэглэдэг ту- хайнь малажалые даагшанье, ветфельдшер, зоотехнигүүдшье шалгажа үзөөгүй байгаа. Гэнтэ мэдэхэдэнь азаргань туража му- дашаһан байба. Тиихэдэнь тус колхозой правлени ондоо хүнине томилжо тэрэ азаргаа тушаажа үгөө.

Энэ колхозой хониной 20—30 процентнь чесотко үбшэндэ ба- ригданхай, мүн 4—5 үхэршье чесоткотонхой, байха юм.

Иигэжэ мал үбдэһөөр эгээ 2 жэлдэ аргалагдажа хүшэхүүртэ- дүй байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ эн- дэхи сельсоведэй түрүүлэгшэ байһан нүхэр Гвановская гэгшэ малажалай мэргэжэлтэнтэй нэ- гэнтэшье хөөрэлдэжэ малай үб- шэнтэй тэмсэхэ тухай суглаанда табижа тэдээнһээ эрилтэ хээгүй байха юм. Участкова зоотехник нүхэр Заиграева малай фермэ- нүүд дээгүүр бүри ябадаггүй. Хони угаалга дээрэ нэгэнтэшье ошожо заабари үгэжэ, хонишо- доор хөөрэлдөөгүй байха юм. Энэ хэрэгые колхозно ветфельдшер нүхэр Дугаровада найдажархин- хай. Хони угаахадаа нэоһыень норгоод лэ орхихоһ о байнэ, ар- һандань бэеэнь хүргэжэ угаа- даггүй байна.

Теэд. «Красный партизан» колхозой участкова зоотехник нүхэр Заиграева, участковой ветфельдшер нүхэр Ботова, кол- хозно ветфельдшер нүхэр Дуга- рова гэгшэдһээ ёһотой эрилтэ хэ- жэ, тэдэнэрэй хүдэлмэриие гү- йцэтгүүлхэ тушаа Хориин АЗО тиарипье хэмжээ абаагүй бай- һаар.

Малажалай мэргэжэлтэд өөһэ- дынгөө нангин уялгые мэдэржэ, малажалые хүгжөөн бэхижүүлхэ хэрэгтэ халуун оролдогоёо гарга- ха шухала уялгатай.

Цэдэн ГАРМАЕВ,
(Манай корреспондент).

Суута ангуушад шан абаба

Задын аймагай «Заветы Ильи- ча» колхозой суута ангуушад нүхэд Гармаев, А. Цыбикжапов ба бусад хамтадаа 46 үнэгэ ба 7 шоно бариба, тэдэнэй дунда нүхэр Гармаев 21 үнэгэ ба 2 шоно бариһан байха юм. Тэдэ- нэрые эрхим һайн ажалайнь түлөө аймагай «Заготживсырьё»- той» контора костюмай бүтүү- дээр шагнаһан байна.

А. ЦЫРЕНОВ.

Хэблэлэй шэнжэлэл

Газетэнүүд үргэн ниитэтэй үдэр бүриин холбоо барисаатай байха ёһотой

Манай большевистскэ һонин хэблэл үргэн ниитэ арадтай үдэр бүриин харилсаатай байһан хадаа, хүдэлмэришэн ба хүдөөгэй хэдэн олон корреспондент бэшэгшэдтэй нягта холбоо барисаатай байһан хадаа хүсэтэй ба һонирхолтой байна.

Ленинскэ «Искра» болбол гаража эхилхэһээн хойшо өөһэдынгөө агентнуудта түшэглэжэ, хүдэлмэришэн ба хүдөө бэшэгшэдые олошоруулхын тула оролдоһон байха юм. Ленинэй хэлэһэнэй ёһоор, «Искра» газетын рабкор Иван Васильевич Бабушкин эгээл эдибхитэй корреспондент байжа, тэрэнэй үзэл бодолые хэлбэрингэгүйгөөр сахидаг һэн. «Искрагай» агентнууд гансахан корреспондентүүд байгаагүй юм. Тэдэнэр һонин хэблэлые нютаг дээрэ тараагшад, тэрэнэй эмхидхэгшэд байгаа.

Ленин ба Сталин багшанар большевистскэ газетэнүүдые үргэн ниитэтэй, илангаяа хүдэлмэришэн бэшэгшэдтэй ба авторскэ эдибхитэнтэй холбоо барисаатай байлгаха ябадалые бүхэжүүлхэ тухай саг үргэлжэ оролдожо байһыень большевистскэ хэблэлэй саашанхи түүхэһээ мэдэнэбди.

1903 ондо «Вперед» гэжэ большевистскэ газетэ эмхидхэхэ тушаа бэшэһэн бэшэг соогоо Ленин иигэжэ тэмдэглээ һэн:

«Имагтал литераторнууд ба гансахан лэ литераторнууд (энэ үгые мэргэжэл шадабаринь удхаар абажа үзэхэдэ) хэблэл органда һайнаар хабаадажа шадаха юм гэдэг эндүүрэл мүн; харин тэрэ орган хадаа табан хүтэлбэринэй ба ходоодо бэшэдэг литературануудта табан зуу ба таба мянган литератор бэшэ хүдэлмэрилэгшэд хүрөөгүй болходонь һонирхолтой ба амидаралтай байха байна».

Ленинско-сталинска «Правда» 1912 оной майн 5-да гараһан эхин түрүүшынгээ номер соо гансахан дуратай байха ябадалаараа хизаарлахагүй, харин газетые хүтэлхэ хэрэгтэ эдибхитэйгээр хабаадалсаха тухай хүдэлмэришэдые уриалһан бэлэй.

Советскэ байгуулалтын үедэ манай газетэнүүд болбол социалистическэ хүгжэлэй тон хүсэтэй зэбсэг мүн. Тэрэ хадаа шанэ, коммунистическэ общество байгуулха хэрэгтэ үргэн ниитые эмхидхэжэ ба зэрэгжүүлжэ байна. Тэрэ хадаа арад түмэниие коммунистическээр хүмүүжүүлхэ, ажалда социалистическээр хандаха заншалые граждани бүхэндэ бии болгохо хэрэгтэнь большевистскэ партида тон хүсэтэй зэбсэг боложо үгэнэ.

Мүнөө Эсэгэ ороноо бузар булай дайсанһаа хамгаалжа байгаа сагта манай газетэнүүд хадаа сэрэгэй үеын шударгуу шанга ажалай дүй дүршэлые дамжуулха, үнэн хэрэгэй тэмсэлэй удха шанарые үргэн ниитэдэ тайлбарилан таниулха үндэр трибуна болоно.

Һонин хэблэл хадаа социалистическэ байгуулалтын түрүү хүнүүдтэй, эдибхитэйгээр бэшэдэг хүнүүдтэй үдэр бүриин холбоо барисаатай байгаа хадаа эдэ эхэ зорилгонуудые һайнаар дүүргэжэ шадаха байна.

Большевистскэ партиин Центральна Комитет болбол хүдэлмэришэн хүдөө бэшэгшэдтэй нягта һайн холбоо барисаатай байха тухай саг үргэлжэ шухала анхарлаа табижа байдаг. ВКП(б)-гэй ЦК болбол «Правда Севера» ба «Горьковская Коммуна» гэжэ газетэнүүдэй хүдэлмэриие шалгажа үзөөд, эдэ газетэнүүдэй томоохон алдуунуудые элирүүлһэн бэлэй. Партиин, советскэ ба ажахын хүдэлмэрилэгшэдые, түрүү хүдэлмэришэд ба колхозникуудые, инженер, техник, научна хүдэлмэрилэгшэд, багшанар, брачнууд, агрономууд ба бусадые газетэдээ эдибхитэйгээр хабаадуулжа, газетэнэ ажалаа шэнэдхэн табихыень партиин ЦК дурадхаһан байгаа.

Тэрэнһээ хойшо газетэнүүдтэ партиин ажабайдалай асуудалнуудые толилхо тухай, «Правда Севера» гэжэ архангельска областной газетын партиин ажабайдалай таһаг тухай партиин ЦК-гэй тогтоолнууд гараһан байгаа. Мүн «Северный Рабочий» гэжэ ярославска областной газетын корреспондентнүүдэй хүдэлмэри тухай тогтоол гараһан бэлэй. Партиин эдэ тогтоолнууд мүнөө болтор дүүрэн хүсэндөө байжа, үргэн ниитэтэй үдэр бүриин холбоо барисаатай байхыень манай газетэнүүдэй редакторнуудые уялгална.

Республика соо гарадаг аймагай газетэнүүдэй хуудаһануудые ираад үзэхэдэ, нютагай ажабайдал тон мохоогоор ба юрэнхыгөөр бэшэгдэдэг байна. Энэ юун дээрэһээ болоноб? Олонхи аймагай газетэнүүд партиин ЦК-гэй дээрэ дурсагдаһан тогтоолнуудые муугаар дүүргэжэ байһан дээрэһээ, түрүүн түрүүндэ үргэн ниитэтэй нягта холбоо барисаагүй байһан дээрэһээ болоно. Тэрэнэй эсэстэ манай газетэнүүд ажал хүдэлмэриин үбшэн талые мууса мэдэжэ алад гаршадаг гээшэ.

«Сталинский путь» гэжэ Кабанскын газетые хараад үзэе. Энэ газетэ нютагай байдалые бараг һайнаар харуулдаг аймагай газетэнүүдэй нэгэниинь болоно. Гэбэшье хүдэлмэришэн хүдөө бэшэгшэдтэй хангалтагүй муу холбоо барисаата байна гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Мал ажалай ба таряан ажалай түрүү хүнүүдтэ, түрүү загаһашад, мүн багшанар ба врачнуудта энэ газетэ үтэ үгэдэггүй байна. Жэшээлхэдэ бүхэли 1944 он соо колхозно хоёрхон бригадир статья бэшэһэн, хоёрхон малша хүсэд бодолоо газетээр дамжуулһан байха юм. Үнгэрһэн жэл соо нэгэшье багша, нэгэшье врач газетэдэ статья толилоогүй. Тиимэ дээрэһээ газетынь удха бага, темэнь үсөөн байна. «Сталинский путь» газетэ бусад хэдэн аймагай газетэнүүдтэл адли ажалай амжалтын юрэнхы тоонуудые юулэжэ бэшээд лэ һанаагаа амаршадаг зантай. Тэдэ тэрэ тоогой саада тээ юун далдалагдажа байһыень, тэрэ тоо хаанаһаа хайшан гэжэ бии болоһыень һонирхохо ба хүрсаар бэшэдэггүй байха юм.

Мүнөө дайн сэрэгэй үедэ хүрдан шангаар хүдэлхэ хүнүүдэй тоо олон дахин нэмэбэ. Тэдэ эсэсэй илалтын хэрэг хадаа иимэ түрүү хүнүүдэй тоо үшөө олон болтохые эрижэ байна. Газетэ хадаа зарим нэгэн түрүү хүнэй ажалай эрхим дүй дүршэлые бүгэдэ ниитын шадабари болгохын түлөө үдэрһөө үдэр бүри ойлгосотой һоноороор хэлэжэ байха арюун түргэтэй гээшэ. Бүхы фермэ, бригадаараа, бүхы колхоз, заводоороо үндэр бүтээсэ туйлахын тухай, гүрэнэй түсэб гүйсэд дүүргэхэ тухай энэ газетэ дэншье һулаар бэшэнэ.

Тэрэнэй саада тээ түс газетэ болбол эхилһэн хэрэгээ эсэстэнь хүргэхын түлөө оролдоогүй — үшөө иимэ нэгэн дутагдалтай. Энэ хадаа эхилжэ бэшэһэн хүниие урмашуулха, тиимэ хүнүүдые олошоруулха хэрэгтэ һаад тойбо татадаг байһаниинь редактор нүхэр Тимошинада элитэ бэшэ аал? Үнгэрөөшэ жэлэй июлиин 28-да гараһан «Архиншан ба хулгайшанай бүлэг» гэжэ 7 хүнэй бэшэһэн статья, февралиин 17-до гараһан «Клуб юундэ хаалгатайб», ноябриин 24-дэ гараһан «Ажалые задагайруулагша хэһээгдээгүй» гэһэн шүүмжэлхы статьянууд мүнөөшье болтор харюугаа абаагүй. Энэ газетэ статья гаргажархи һоор лэ саашалаа юу болоһон тухайнь огто һонирхоогүй зантай.

«Сталинский путь» болбол хүдэлмэришэн хүдөө бэшэгшэдтэй холбоо барисаагаа һайжаруулаад байбал өөрынгөө хүдэлмэриин шанарые үргэжэ шадаха байна. Тэдэ редакциин хүдэлмэрилэгшэд өөһэдөө хүдөө нютагуудта ходоодо гаража, эдибхитэй бэшэгшэдтэ шухала туһаламжа үзүүлжэ байгаа һаань энэ зорилгые бэелүүлхэ гээшэнь хэсүү.

ВКП(б)-гэй Кабанскын аймком өөрынгөө газетые үдэр бүриин туһалагша болгохо гэжэ һанаа һаа тэрэндээ саг үргэлжын анхарал табиха, тэрэнэй хүдэлмэришэн хүдөө бэшэгшэдые олошоруулха хэрэгтэнь партиин туһаламжа үзүүлжэ байха зэргэтэй.

Хилын саана

Польшын сүлөөлэгдэһэн газар дээрэ мүнгэ реформо тухай декрет

ЛЮБЛИН, январиин 11. (ТАСС). Немецкэ эзэмдэгшэдэй гаргаһан «Краковска злотые» гэдэгые хэрихэ ба һэлгэхэ тухай Польско республикын саг зуурын правительствын баталһан декрет үсэтэлдэр люблискэ газетэнүүдтэ тунхаглагдаһан байгаа. «Краковска злотые» болбол 1945 оной январиин 10-һаа хойшо Польшын гүрэнэй газар дээрэ мүнгэнэй оронда түлбэридэ абтахаа болижо, 1945 оной февралии хүртэр нэгэ доро бүхыдөө чейскэ эмхи зургаануудт али банкын предприят тушаагдаһан байха ёһото декрет со заагдана. Финан министрын зааһанай ёһо шаагдаһан «Краковска з болбол «Народовы банк п гэһэн гаршагтай каз билеэдэр нэгэ нэгээр т агсагдаха байна.

Японидо налогой дээшэлһэн тухай японско хэблэл бэшэнэ

ТОКИО, январиин 11. (ТАСС). Японско информационно бюро болбол налогые жэлдэ 1 миллиард 800 миллион шахуу нэмэ дээшэлүүлхэ гэһэн правительствын шиидхэбэри тухай һаяхан соносхоо. Налогой дээшэлһэн дээрэһээ гүрэнэй олзо 20 процент ургаха байна.

Налог тухай шэнэ дүрим болбол арад түмэнэй үдэр бүриин ажабайдалые горьтойхоноор хүдэлгэхэ байна гэжэ «Асахи» газетэ бэшэнэ. Налог түргэнээр ургажа байна. Жэшээлхэдэ, 1944-дэхи финансова жэл биин ажалай олзын нал процент дээшэлһэн байг хэдэ энэ жэлдэ 1943 о орходоо 80 процент дээ нэ.

Шухала хэрэглэлэй эд най үнэ сэнтэй дээшэлж жуугаар налогуудай түрг дээшэлжэ байһан ябадал арад зоной үдэр бүриин далай тогтоборине эрхэ б дахэ ёһотой гэжэ «Нипп гио» гэдэг газетэ түрүү соогоо тэмдэглэнэ.

Германида эдеэ хоолой бэрхэшээл ургажа байна

СТОКГОЛЬМ, январиин 11. (ТАСС). Европын зүүн урда, зүүн ба баруун зүгүүдтэ түрүүнэй эзэмдэгдэһэн хүдөө ажалай баян районнуудые алдаһанайнь дашарамда Германида эдеэ хоолой бэрхэшээл ургажа байһан тухай гитлеровскэ провинциальна хэблэл мэдээсэнэ. Малай тэжээлэй байдал илангаяа ехээр хурсадаба. «Дейче фольксвиртшафт» гэдэг гитлеровскэ журналай мэдээнэй ёһоор 1945 ондо малай тэжээлэй дутагдал 3 миллион тоннодо байна. Гитлеровскэ га болбол малай тэжээлые арбилан гамнаха ба гаха толгой болон тэжээмэл ш тоое эрид ехээр хороохые кэ тараашадые уриална нида жэжэ мал ба шубу жэжэ дэдэ нормын туха тараба. Тэрэ хүүлине хүнүүд хатуугаар хэһээгд үлүү мал болон шубуудай хурязгадаха байна.

Харюусалгата редактор **Ц. Г. ГАЛСАНОВ.**

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. ТЕЛЕФОНЫ: ответ. редактора—23, АТС—180; зам. ответ. редактора—7-89; ответ. секретаря—3-23; отдел партийной жизни и промышленности—7-89; сельского хозяйства—6-03, писем и переводов—6-03 (2 зв.); объявлений—2-64 (2 зв.).

Н—00269. Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж